

INGEZONDEN.

ONDERZOEK JONGENSOVERSCHOT.

Zoals SANDERS op bldz. 93 vlg. in dit *Tijdschrift* van 5 Juli 1924 terecht opmerkt, is het vraagstuk van het jongensoverschot bij de geboorte nog steeds niet opgelost. Een uitvoerige studie van TSCHUPROW in de geschriften van het Internationaal Statistisch Instituut (1913) leerde, dat het bij levenloos geboren groter is dan bij levend geboren en bij onvoldragen vruchten nog veel groter, dat hier het aantal mannelijke zelfs tot het dubbele van dat der vrouwelijke kan stijgen.

Het zou bijzonder belangwekkend zijn over dit laatste punt voor ons land meer gegevens te verkrijgen en om te beginnen heb ik aan de hoofden der Vrouwenkliniek en der Vroedvrouwenschool hier ter stede gevraagd aanteekening te houden van leeftijd en geslacht der in die inrichtingen geboren onvoldragen vruchten.

Maar dit geeft nog slechts een klein materiaal. Ik veroorloof mij daarom hierbij tot alle geneeskundigen in ons land het verzoek te richten, bij elke miskraam, welke hun bekend wordt, aanteekening te willen houden van leeftijd en geslacht der vrucht, voor zoover die vast te stellen zijn. Hun, die hiertoe bereid zijn, verzoek ik mij wel hun naam en adres te willen opgeven. Ik zend hun dan telken jare een kaart, waarop zij die aanteekeningen kunnen plaatsen en die dan na afloop van het jaar ingevuld aan mij kan worden teruggezonden. Het spreekt van zelf, dat de uitkomsten van het onderzoek te zijner tijd worden gepubliceerd en ter kennis van de medewerkers worden gebracht.

Amsterdam,
September 1924.

J. H. VAN ZANTEN,
*directeur van het Bureau van
Statistiek der gemeente Amsterdam.*

EEN OORDEEL OVER EEN LOURDESGEVAL.

De mededeeling onder bovenstaand opschrift, voorkomende in het nummer van 13 September, geeft mij aanleiding tot een toelichting, omdat ik de eenige Nederlandsche arts ben, die het eerste onderzoek van het verbeterd ziektegeval, hier bedoeld, persoonlijk heb medegemaakt.

ANN(IE) WHITEHEAD, 25 jaar, keukenmeid te Nottingham, kwam Zondag 25 Mei j.l. te Lourdes. Op 6 Februari 1923 had zij zich per ongeluk met een mes in haar rechter hand gestoken. Volgens de schriftelijke geneeskundige getuigenissen had zich een phlegmone van hand en arm ontwikkeld, waarin viermaal gesneden was. „Vier zweren waren ontstaan, tusschen de laterale epiphysen der middenhandsbeenderen.” (Ik vertaal hier letterlijk). Deze zweren etterden sinds vele maanden voortdurend en ook op Donderdagmorgen 29 Mei. Een collega bevestigde mij dit laatste door zijn persoonlijke waarneming. Later op dien dag, na de indompeling in het overigens gewone bergbronwater in de badcel of piscine, hield de etteruitvlod terstond op. Dit was nog zoo op Maandagmiddag 2 Juni toen ik haar voor het laatst zag.

In den morgen van dien Maandag 2 Juni, onderzochten de volgende artsen haar in het „Bureau der medische constatacie der genezingen te Lourdes.” Dr. A. MARCHAND, president van dat bureau, buiten praktijk, dr. RÉNÉ DELFORGE van Charleroi, jong practicus, een oudere Belgische collega, wiens naam mij ontschoten is, dr. J. J. HANZATTY, geneesheer te Huddersfield (Engeland), die den toestand van ANNIE op 2 Juni beschreef, dr. LAURENCE, Engelsch specialist, een niet-katholieke arts van grooten naam te Londen, en ondergeteekende. Tevens nog een wat wij noemen semi-arts der niet-katholieke, vrije universiteit van Brussel, die, als zijnde nog geen arts, alleen toeschouwer en luisteraar der debatten in gespannen belangstelling bleef. Eenige Spaansche artsen liepen nog af en aan, maar bleven buiten het onderzoek, daar hun Baskische pelgrimstocht andere plichten van hen eischte. De bovengenoemde collegae en de semi-arts bleven van begin tot eind, een paar uren lang, bij het onderzoek.

Ik zelf zat al dien tijd naast ANNIE, tegenover den president. Langen tijd hield ik haar rechter hand in mijn handen voer de waarneming. De omvang van die hand was wel driemaal die der andere hand. De behandelende hospitaal-arts in Engeland had verklaard, dat van verbetering geen sprake meer was. De arts harer verzekering had volle invaliditeit gesteld. Dr. O'CONNOR bevestigde dit 29 Mei te Lourdes in zijn verslag. De andere artsen der Britsche bedevaart bevestigden dit tevens en de meesten van hen hadden haar toestand vóór de indompeling persoonlijk waargenomen. Het etterende proces had bij ANNIE verschillende weefsels, vooral aan de strekzijde, ernstig aangetast. Er was verkleuring, verschrompeling hier, verdikking en verknobbeling elders. Spieren en pezen bleken aangetast. De strekkers der vingers hadden al langen tijd hun functie niet meer kunnen verrichten. De buigers overheerschten dus en hadden de hand geheel en krachtig gesloten. Met geen mogelijkheid was die hand al dien tijd te openen geweest. Na de indompeling in de piscine was alle ettering opgehouden, maar bleef de hand dien dag, Donderdag 29 Mei j.l., gesloten. Op Maandagmorgen 2 Juni j.l., toen het onderzoek plaats vond, was de rechter hand geopend en gesteld in dien toestand, alsof zij water moest scheppen en uit haar hand moest drinken. Zij kon nu alle vingers zelfstandig één voor één actief bewegen. Toch waren die vingers nog als breede, groote klavier-toetsen, vergeleken bij de normale vingers der andere hand. Ontzagwekkend leek mij en allen anderen dit ingetreden reveil, dit élan van zenuwenergie en spierelasticiteit. De hand was tegelijk nog ziek en abnormaal, als verkeerende in een der eindstadia van een dergelijk chronisch phlegmoneus proces en bleek tevens tot nieuw functioneel leven duidelijk opgewekt. Ook de onderarm verkeerde nog in bedoeld chronisch ziekelijk ontwikkelingsstadium, was deegachtig, hard-oedemateus, met flauw-roode plekken, enz.. Een der Belgische collega's merkte op, dat de hand niet meer te sluiten was. Aan de binnenzijde der nu flink geopende hand stond het geologisch schrift der zoo langen tijd bedolven huidlagen: verdikte huid, hard-oedemateus, met diepe groeven der zoo lang ingesloten nagels, ook anders gevormde diep gegroefde rimpeling, geel- en bruinverkleuring, afschilfering in lamellen, enz.. De ulcereerende fistelgangen aan de rugzijde, te voren kleine kraters met etterlava, waren nu, 2 Juni, gesloten. Etterlava was nog in partikels gestremd aanwezig, maar nergens half of heel vloeibaar. Een foto werd genomen. Ook de niet-katholieke arts uit Engeland teekende met zijn naam in volle overtuiging dit beginnend herstel als onverklaarbaar. Er werden alleen geneeskundige motieven in het verslag aangebracht, geput uit neutrale wetenschap en ondervinding. De voorzitter, dr. MARCHAND, schreef mij dezer dagen, dat hem officieel uit Engeland was bericht, dat deze verbetering in functie der hand, die te voren nergens voor geschikt was, was blijven aanhouden.

Gouda, 14 September 1924.

A. C. A. HOFFMAN.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz..

Besmettelijke ziekten.

De *Nederlandsche Staatscourant* van 15 September 1924, No. 179, bevat een Koninklijk besluit van den 8sten September 1924 (*Sts.blad* No. 441), waarbij de wet van 4 December 1872 (*Sts.blad* No. 134), houdende voorzieningen tegen besmettelijke ziekten, met uitzondering van art. 20, wederom voor den tijd van één jaar in het geheele rijk van toepassing wordt verklaard op *meningitis cerebrospinalis epidemica*, *encephalitis lethargica* en *poliomyelitis anterior acuta*. Dit besluit treedt in werking met ingang van 21 September 1924.

Verleden jaar is iets dergelijks geschied, met dit verschil, dat toen een afzonderlijk Koninklijk besluit is verschenen voor de toepasselijk verklaring der bedoelde wet op *nekkramp* (er werd toen niet gesproken van *meningitis cerebrospinalis epidemica* maar van *nekkramp*). Die toepasselijk verklaring ging toen in met